

سکته مغزی

سکته مغزی زمانی رخ میدهد که یک لخته خونی باعث انسداد شریان خونسازان به مغز می‌شود. به بیان دیگر اگر خونسازانی به قسمتی از مغز دچار اختلال شده و متوقف گردد. این قسمت از مغز دیگر نمیتواند عملکرد طبیعی خود را داشته باشد.

سکته های مغزی با چه علائمی همراهند؟ بیحسی و کرختی، صورت بازوها یا پاها به خصوص در یک طرف بدن فلج صورت بازو و پاها در یک طرف بدن عدم تعادل و لنگ زدن اختلال در تکلم یا در درک کلام اشکال در بلع، کرختی و سوزش قسمتهای بدن اشکال در درک وضعیت و موقعیت دوبینی تاری دید یا از دست دادن بینایی به خصوص در یک چشم سر درد شدید و ناگهانی از دست

دادن حافظه کوتاه مدت و طولانی مدت، اختلال در قضاوت، سرگیجه بدون دلیل و سقوط ناگهانی است.

عوامل زمینه ساز سکته های مغزی کدامند؟ سابقه خانوادگی کسانیکه در فامیل نزدیک خود پدر مادر، برادر و خواهر سابقه بروز سکته مغزی دارند خطر سکته مغزی آنها کمی بالاتر از افرادی است که در فامیل خود سکته مغزی نداشته اند.

سن: هر چه سن بالاتر رود خطر سکته مغزی بالاتر میرود.

جنس: اگر چه زن و مرد تقریباً بطور یکسان مبتلا به سکته مغزی میشوند ولی مرگ و میر زنان پس از ابتلا به سکته بالاتر است.

نژاد: سیاهپوستان نسبت به سفید پوستان بیشتر دچار سکته مغزی میشوند که یکی از دلایل این امر شایعتر بودن فشار خون و دیابت در سیاهپوستان است.

کلسترول بالا / دیابت یا بیماری قند / چاقی / بی تحرکی / مصرف بیش از حد الکل و مواد مخدر / فشارخون بالا / سیگار کشیدن / بیماریهای قلبی عروقی / سابقه قبلی سکته مغزی در یک فرد / قرصهای ضد بارداری خطر سکته مغزی در زنانی که از قرصهای ضد بارداری استفاده میکنند بالاتر از زنانی است که از این قرصها استفاده نمیکنند.

سکته مغزی در انواع شکلهای زیر میتواند بروز کند:

سکته هایی که به دلیل کاهش خونسازانی به مغز اتفاق می افتند. در این حالت آسیب دائمی به سلولهای مغزی وارد نمیشود و علائم عصبی در کمتر از ۲۴ ساعت برطرف میشوند، سکته هایی که در اثر انسداد جریان خون بوجود می آیند، سکته خونریزی دهنده این نوع سکته در اثر نشت و پارگی یک سرخرگ مغزی ایجاد می‌شود. خونریزی یا در اثر شرایطی مثل فشار خون بسیار بالا که بر روی رگها فشار وارد میکند ایجاد میشود و یا گاهی در عین اینکه فشار خون خیلی بالا نیست در اثر ضعف قسمتی از جداره رگ پارگی ایجاد شده و خون وارد بافت مغزی می‌شود گاهی نیز ارتباطات غیر طبیعی بین شریانها و وریدهای مغزی عامل ایجاد خونریزی است.

عوارض سکته مغزی چیست: فلج یا از دست دادن حرکت عضلات، مشکل در صحبت کردن یا بلعیدن غذا، از دست دادن حافظه یا مشکلات فکری، مشکلات عاطفی، درد، تغییر در رفتار و توانایی مراقبت از خود میباشد.

در برخی از افراد این علائم حاصل از سکته مغزی بطور کامل

بهبود پیدا میکند اما در بیش از دوسوم بیماران مقداری از ناتوانی باقی خواهد ماند

مهمترین جنبه از موارد فوق رساندن سریع بیمار به یک مرکز درمانی است زیرا هر دقیقه که از سکنه مغزی می گذرد آسیب وارده به فرد عمیقتر میشود و در اکثر موارد موفقیت درمان بستگی به این دارد که بیمار خیلی زود به بیمارستان رسانده شود.

راهکارهای پیشگیری از سکنه مغزی: کنترل پرفشاری خون، کاهش میزان کلسترول و چربی اشباع شده در رژیم غذایی ما، ترک مصرف دخانیات، مدیریت دیابت، وزن خود را در حد طبیعی نگه دارید، ورزش منظم، درمان آپنه انسدادی، پرهیز از نوشیدن الکل، پرهیز از مصرف مواد مخدر.

سکنه های مغزی چگونه درمان میشوند؟

سکنه های در برخی از موارد از داروهای حل کننده لخته استفاده میشود اما بطور کلی درمان آن براساس مراقبتهای حمایتی فیزیوتراپی و کاردرمانی و پیشگیری ثانوی با داروهای ضد پلاکتی مانند آسپیرین و دی پیریدامول برای جلوگیری از لخته شدن مجدد خون در رگهای مغز مغزی انجام میگردد.

در هنگام مواجه شدن با فردی که علائم سکنه مغزی را نشان می دهد علاوه بر رساندن فرد به مرکز مجهز انجام اقدامات زیر نیز مفید میباشد مثلاً اگر بیمار تنفس ندارد عملیات احیاء و تنفس مصنوعی را برای بیمار شروع کرد و اگر دچار استفراغ شده است سر بیمار را به یک طرف باید منحرف کرد تا محتویات استفراغ وارد ریه فرد نشود همچنین از خوردن و آشامیدن توسط وی باید جلوگیری کرد.

من را اسکن کن

سکنه مغزی را بشناسیم

کرد آورنده: هاجر قربانی سوپر وایزر آموزش

سلامت بیمارستان نفت آبادان

منبع: کتاب برونر_سودارت

تأیید کننده: دکتر مهدی کریمیان متخصص مغز

واعصاب وستون فقرات

تاریخ تهیه: دی ماه ۱۴۰۱

تاریخ بازنگری: دی ماه ۱۴۰۳